

Workshop om kommuneplanen 26. august 2021

Oppsummering

Av **TINKR** og Prosessarbeid

Innhold

Del 1: Bakgrunn og oppsummering	3
En åpen og samskapende prosess	3
Signaler fra arbeidet våren 2021	4
Mer om workshopen 26. august 2021	5
Del 2: Innhold og signaler på workshopen 26. august 2021	7
Overordnet målstruktur: Status og tilbakemeldinger	7
Arealstrategi: Kunnskap og utforsking	9
Refleksjoner rundt arbeidsformen	14
Del 3: Vedlegg	15
Fritekstsvar fra www.menti.com	15
Presentasjoner	25

Del 1:

Bakgrunn og oppsummering

En åpen og samskapende prosess

I oktober 2021 skal kommunestyret i Nittedal behandle overordnede styringsmål/satsingsområder for kommuneplanen som skal vedtas i 2022. Et sentralt spørsmål er hvordan FNs bærekraftsmål kan integreres i det videre arbeidet.

I forkant av dette gjennomfører kommunen en bred og involverende prosess, med

- spørreundersøkelse blant innbyggere
- spørreundersøkelse blant skoleelever
- intern workshop i administrasjonen
- konferanse med politikere og deler av administrasjonen 19. april 2021 (POD)
- workshop med politikere og deler av administrasjonen 16. juni 2021 og 26. august 2021

Denne rapporten oppsummerer hovedtrekkene fra workshopen 26. august 2021.

[Se også kommunens nettside for sammendrag av de ulike medvirkningsaktivitetene.](#)

Målet med denne workshopen var todelt:

- Få tilbakemelding på arbeidet med overordnet målstruktur.
- Øke kunnskapen om hva en arealstrategi er og hvordan den henger sammen med målstrukturen.

Målgruppen var representanter fra kommunestyre, hovedutvalgsmedlemmer, rådsledere samt administrativ ledelse, ansatte og tillitsvalgte. På grunn av covid-19 ble workshopen gjennomført digitalt, med 30-35 deltakere samt to eksterne prosessveiledere fra Prosessarbeid AS og Tinkr AS. Denne rapporten er skrevet av prosessveilederne, og speiler våre observasjoner på konferansen.

Rapporten består av tre deler:

- Del 1 gir en overordnet oppsummering av signaler som har kommet så langt i prosessen.
- Del 2 oppsummerer hovedtrekkene fra workshopen 26. august 2021.
- Del 3 inneholder vedlegg med detaljerte innspill på workshopen 26. august 2021 samt presentasjonene som ble holdt.

Signaler fra arbeidet våren 2021

De viktigste signalene fra de ulike aktivitetene er:

1. Prioriterte bærekraftsmål, på tvers av innbyggere, barn og unge, politikere og administrasjon:

- Mål 3: God helse og livskvalitet
- Mål 4: God utdanning
- Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Mål 13: Stoppe klimaendringene
- Mål 17: Samarbeid

2. Grep for å gjøre FNs bærekraftsmål førende for utviklingen av Nittedal fram mot 2035:

- Nye/oppdaterede styringsmål – koblet til FNs bærekraftsmål.
- Kommune 3.0 – tett dialog og felles problemløsning.
- Bred satsing på klima og bærekraft.
- Styrking av folkehelse, nærmiljøer og livskvalitet.

Forutsetninger for å få til dette er at

- innbyggerperspektivet står sentralt i utviklingsarbeidet
- innbyggerne ønsker å bidra og har reelle muligheter til dette
- barn og unge er tett involvert i arbeidet
- politikere, administrasjon, næringsliv og frivillige drar i samme retning
- kommunen tør å tenke utenfor boksen og jobbe med innovasjon og digitalisering

Fra Plan og dialogkonferansen (POD) 2021.

Viktigste FN-mål for NK – jf involvering

	POD 19 APRIL	Administrasjonens Workshop 11.3	Innbyggerundersøkelsen	Skole-involvering Barn og unge	Ungdomsrådet
1 Utrydde fattigdom					2
2 Utrydde sult				2(1)	
3 God helse og livskvalitet	1	1	1	1	1
4 God utdanning	1	1	1	1	1
5 Likestilling mellom kjønnene				1	
6 Rent vann og gode sanitærforhold			1		1
7 Ren energi til alle					
8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst	2	2	1		
9 Industri, innovasjon og infrastruktur	2		2		
10 Mindre ulikhet					
11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn	1	1	1		2
12 Ansvarlig forbruk og produksjon			2		2
13 Stoppe klimaendringene	1	1	1	1	1
14 Livet i havet					
15 Livet på land				1	
16 Fred, rettferdighet og velfungerende inst			2		
17 Samarbeid	1	1	1	2	1

Figur 1: Oppsummering av spørreundersøkelser og workshoper/konferansen våren 2021. Illustrasjon: Nittedal kommune.

3. Signaler om overordnet målstruktur:

- Det var ikke et ønske om å videreføre dagens løsning i Nittedal med 8 strategiske styringsmål.
- Deltakerne så derimot for seg et rammeverk med satsingsområder som man så bygger helheten rundt, for eksempel gjennom å vektlegge de mest relevante av FNs bærekraftsmål.

Fra workshopen 16. juni 2021.

Mer om workshopen 26. august 2021

Programkomiteen bestod av ordfører, varaordfører, rådmann, fem deltakere fra administrasjonen samt to eksterne prosessveiledere. De detaljerte målene for workshopen var:

Overordnet målstruktur:

- Vise resultatene av arbeidet og innspillene så langt og få en avsjekk på om vi er på riktig vei. En første "brukertest".

Arealstrategi

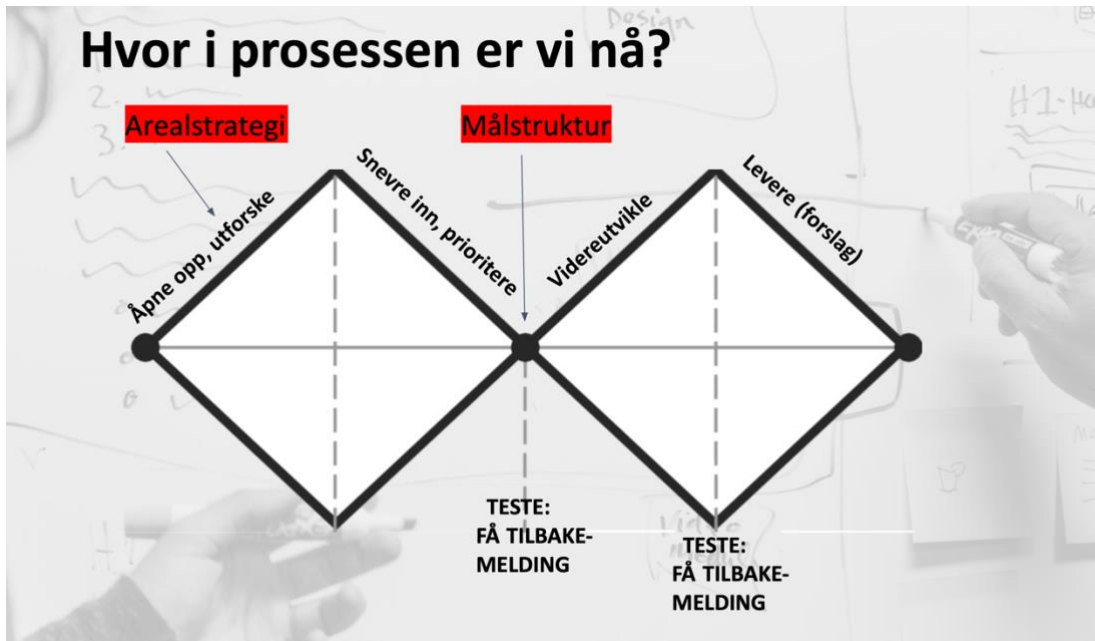
- Øke kunnskapen om hva en arealstrategi er, hvordan den henger sammen med overordnet målstruktur samt muligheter og begrensninger for det videre arbeidet.
- Få fram deltakernes ulike perspektiver rundt utvalgte konkrete problemstillinger som bakteppe for videre arbeid.

Prosessmål:

- Deltakerne føler trygge på hvor vi er i prosessen nå og hva som skjer videre.
- Deltakerne opplever at innsatsen de har lagt ned i prosessen så langt har gitt verdi.
- Deltakerne føler seg bedre faglig rustet til det videre arbeidet.

Det var et prosessorientert tankesett som lå til grunn for målsetningene og utformingen av workshopen. Workshopens to problemstillinger befant seg i ulike faser, noe som påvirket arbeidsformen: På målstruktur hadde arbeidet kommet et stykke på vei. Det var laget et utkast som ble testet på deltakerne så de kunne gi

konkrete tilbakemeldinger. Når det gjelder arealstrategi var arbeidet i en tidligere fase, der kunnskap og utforsking stod sentralt.

Figur 2: Enkel illustrasjon av hvor i prosessen de ulike temaene var under workshopen. Det blir flere "diananter" når prosessen går videre.

Det kan også være verdt å merke seg følgende:

- Det var flest deltakere fra administrasjonen til stede. Rundt en tredjedel av deltakerne var kommunestyremedlemmer. Underveis i workshopen varierte antall deltakere noe.
- Svarene på spørsmål og avstemminger var anonyme. Unntaket er innspill eller svar i møtechaten og plenum. Disse er anonymisert i dokumentasjonen.
- Samme deltaker kan ha gitt flere innspill på hvert spørsmål under øvelsene med fritekstsvar i Menti. Det er ikke kjent hvor mange innspill hver enkelt har gitt på hvert spørsmål.

Denne rapporten må ikke leses som en konklusjon, men som en dokumentasjon og observasjon av det som foregikk på workshopen.

Del 2: Innhold og signaler på workshopen 26. august 2021

Overordnet målstruktur: Status og tilbakemeldinger

I forkant av workshopen hadde representanter fra administrasjonen laget et utkast til hvordan en overordnet målstruktur kan framstilles og hva den kan inneholde. Samfunnsplanlegger Kai Lindseth gjennomgikk forslaget, som bestod av fire deler:

- **Målbilde**, en beskrivelse av hvordan det er å være innbygger i Nittedal i 2035: Det er godt, engasjerende og bærekraftig å bo her.
- **Satsingsområder**, tre prioriterte område det skal jobbes innenfor for å realisere målbildet: Klima og miljø, livskvalitet hele livet, fremtiden skapes sammen.
- **Hovedmål – basert på FNs bærekraftsmål**: De viktigste målene for de tre ulike satsingsområdene, med utgangspunkt i FNs bærekraftsmål.
- **Delmål**: Underordnede mål som inngår i et hovedmål. Konkret og avgrenset.

Figur 3: Illustrasjon: Luisa van Erven / Tinkr

Strukturen er visualisert i form av et tre, inspirert av Bølereika som ligger sør i Nittedal. Trekronen er laget med utgangspunkt i kartet over Nittedal kommune.

Se vedleggene for en detaljert gjennomgang av målbilde, satsingsområder, hovedmål og delmål

Kai Lindseth poengterte at en slik struktur går på tvers av de ulike sektorene i kommunen, og vil kunne bidra til å styrke det tverrfaglig samarbeidet framover. Han understreket også at dette er et tidlig utkast, der særlig delmålene bør knas mer på.

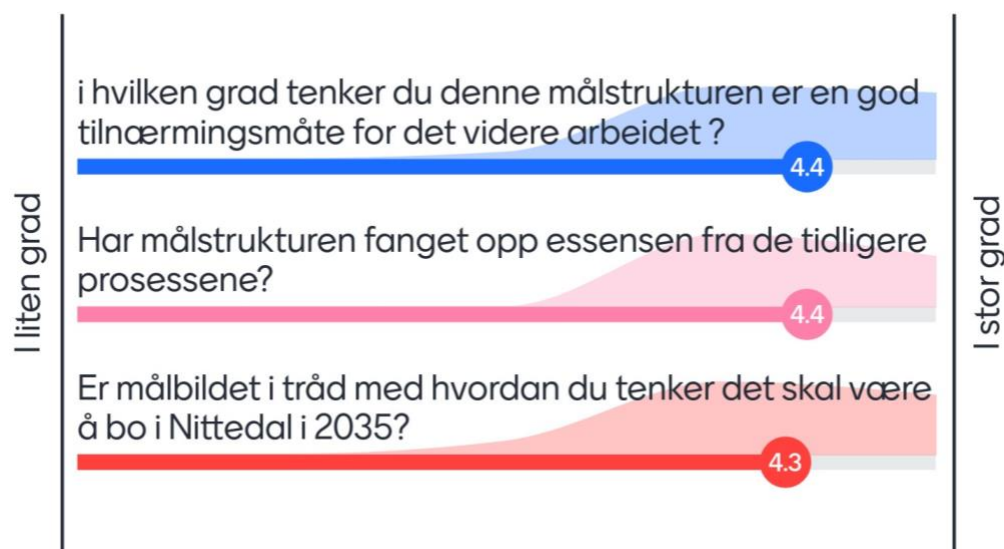
Tilbakemeldinger fra deltakerne

Det var viktig å få signaler på om dette utkastet var et steg i riktig retning, og om det sammenfattet innspillene så langt i prosessen. Etter presentasjonen reflekterte og diskuterte derfor deltakerne rundt disse spørsmålene:

- I hvilken grad du tenker innlegget fanger opp hovedtrekkene i prosessen så langt?
- I hvilken grad tenker du denne målstrukturen en god tilnæringsmåte for det videre arbeidet?

Tilbakemeldingene fra hver enkelt deltaker ble samlet inn i det digitale verktøyet Menti. Der gikk det fram at

- dette i stor grad er en god tilnæringsmåte for det videre arbeidet (4,4 score av totalt 5 mulige)
- målstrukturen i stor grad har fanget opp essensen fra de tidligere prosessene (4,4 score av totalt 5 mulige)
- målbildet i stor grad er i tråd med hvordan deltakerne tenker at det skal være å bo i Nittedal i 2035 (4,3 av totalt 5 mulige).

Ser vi på hvordan stemmene fordeler seg, er det ingen av deltakerne som velger å bruke den laveste delen av skalaen på noen av de tre spørsmålene.

I tillegg kunne deltakerne dele egne refleksjoner i fritekstsvaer. Tilbakemeldinger som gikk igjen var at strukturen var god og fremstillingen pedagogisk og enkel å forstå. Videre ble det pekt på at satsingsområdene og hovedmålene var oversiktlige, tydelige og skaper retning. Deltakerne trakk også frem aspekter som kan jobbes mer med, som

- at målene er brede og dekker mye på et overordnet nivå, og at prioritering og konkretisering blir viktig lengre ned i strukturen
- hvorvidt FNs bærekraftsmål 17, samarbeid, bør være et virkemiddel for å oppnå andre mål eller et mål i seg selv
- hvorvidt FNs bærekraftsmål 11, bærekraftige byer og lokalsamfunn, bør stå flere steder eller skilles ut som et eget hovedmål
- hvorvidt innholdet er dekkende eller om det er noe som mangler
- at delmålene bør jobbes mer med og tydeliggjøres, og at det bør skilles mellom mål og virkemiddel
- at den videre koblingen til operasjonalisering og rapportering inn i kommuneorganisasjonen blir viktig
- det er bra med fokus på klima, men bør natur trekkes fram i større grad?

I vedleggene kan du lese fritekstsvarene i sin helhet.

Arealstrategi: Kunnskap og utforsking

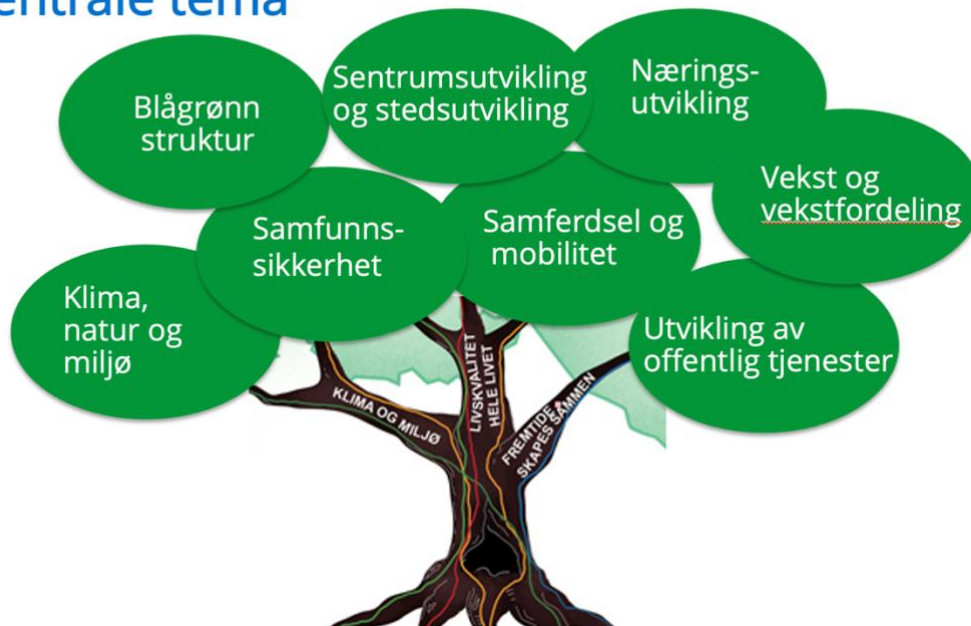
Bolken som omhandlet arealstrategi hadde som hovedmål å bygge kompetanse, både på innhold og prosess, samt å løfte noen dilemmaer som deltakerne skulle reflektere over. Kommunalsjef miljø og samfunnsutvikling, Gunnar Prøis, og fungerende enhetsleder plan, byggesak og geodata, Sissel Pettersen, hadde flere innledninger underveis.

Hovedpunkter fra presentasjonene

Innledningene gav deltakerne en grunnleggende innføring i arbeidet med den langsiktige arealstrategien og løftet noen konkrete problemstillinger. I den første presentasjonen ble blant annet forskjellen på arealstrategien og [kommuneplanens arealdel](#) poengtert.

Arealstrategien er et hjelpemiddel som skal skape retning for arealforvaltningen og hvordan hensynet til klima- og miljø, sentrumsutvikling, næringsutvikling skal ivaretas videre i kommuneplanens arealdel. Det er her det gjøres politiske valg. All arealplanlegging/reguleringsplaner skal utformes i tråd med arealstrategien. Det er altså et overordnet dokument. I kommuneplanens arealdel fastsettes det hva arealene skal benyttes til **helt konkret**, samt krav til arealene – både planlagt bebyggelse og vernehensyn. Herunder hvilken type bebyggelse, arealformål, utnyttning og hvilke spesielle hensyn som skal tas ved utarbeidelse av reguleringsplaner og byggesaker for ulike områder.

Sentrale tema

I forkant av workshopen var det sendt ut et notat som listet opp sentrale temaer i arealstrategien. Disse ble raskt presentert, i tillegg til en gjennomgang av en mulig innretning på strukturen i arealstrategien.

Gruppearbeidene var tematisk inndelt, og startet med en kort innledning per tema. Det var tre tema som ble gjennomgått:

- Klima, miljø og natur
- Vekst og vekstfordeling
- Stedsutvikling og mobilitet

Klima og miljø

Klima handler om å forebygge klimaendringer og bygge beredskap og robusthet for forventede endringer. Vi må ta hensyn til ekstremvær og planlegge for god overvannshåndtering og sikre flomveier. Klimahensyn handler også om å redusere transportbehovet ved å tilrettelegge for grønn mobilitet dvs. overgang til gange, sykkel og kollektivtransport. Dette blir også viktig for lokalisering av boliger, arbeidsplasser og kommunale tjenester.

Utgangspunktet for arealstrategien er at det skal legges til grunn en bærekraftig arealpolitikk. Dette innebærer at vi skal ha et strengt jordvern og vern av kulturlandskap for å bevare Nittedal som en grønn bygd. Miljøhensyn er også vern av arealressurser som marka, nærfriluftsområder og vassdrag og vassdragsbelter. Dvs. sikring av blågrønn struktur.

Klima og miljø teamet handler også om **samfunnsikkerhet**, slik at vi unngår å bygge på risikoutsatte områder og på sikt bygger oss inn i sårbarhet.

Vekst og vekstfordeling

Dette handler om hvordan veksten skal fordeles i kommunen. Her er det tre nivåer:

1. Mellom det prioriterte tettstedet og resten av bygda.
2. Fordeling mellom øvrige bygder.
3. Fordelingen internt på Rotnes.

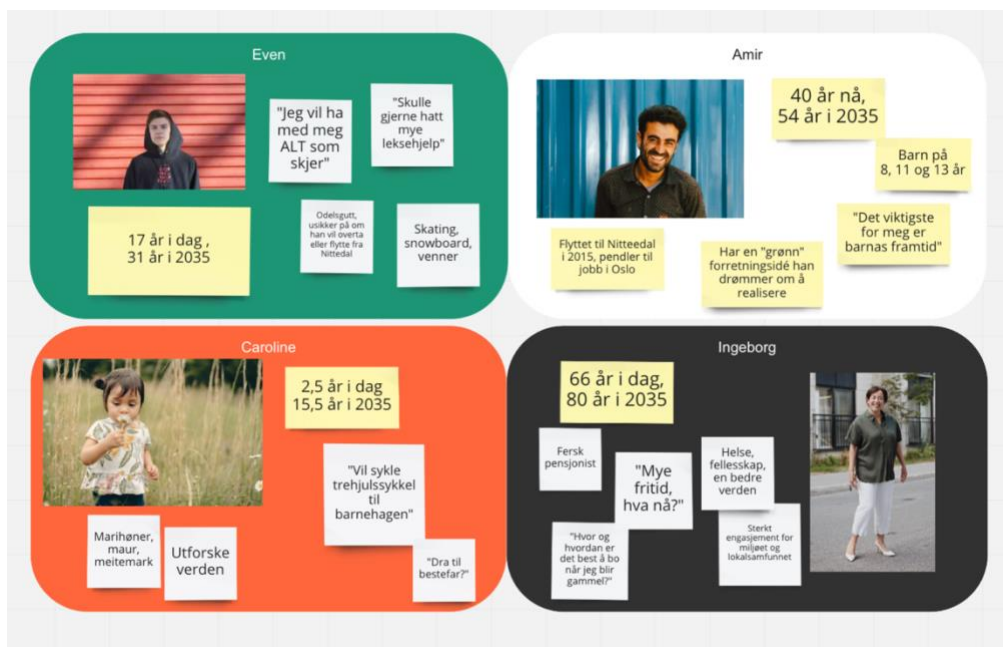
Utfordringen er å finne balansen mellom fortetting og bygging på ubebygde områder, og å også hensyn ta overordnede føringer og andre premisser som kapasitet på skole og barnehage, teknisk infrastruktur mm.

Stedsutvikling og mobilitet

Dette handler om mange hvordan kommunen skal legge til rette for gode og attraktive bomiljøer. I dette inkluderes mobilitet, RV 4 og Gjøvikbanen, grønn grense, arbeidsplasser, prinsipper for fortetting, bokvalitet osv. Mange av de pågående diskusjonene i Nittedal faller inn under denne overskriften.

Gruppearbeid

Som tidligere nevnt var ambisjonen for workshopen å øke kunnskapen og å få i gang refleksjon og diskusjon rundt arealstrategi. Siden vi er såpass tidlig i dette arbeidet var det ikke lagt opp til omfattende deling og innsamling av innspill. Vi

hadde likevel noen korte delingsrunder og samlet innspill i mentimete.

Som en hjelp i gruppearbeidene fikk deltakerne presentert fire personas. Personas er oppdiktede personer som kan representere en spesifikk målgruppe. Det kan

være et verktøy for å sette seg inn i andres situasjon, forstå deres behov og hjelpe oss til å se flere sider av en sak.

Til denne oppgaven fikk deltakerne presentert personasene Even, Amir, Caroline og Ingeborg, som eksempler på noen av innbyggerne i Nittedal:

Tilbakemeldingene fra gruppene var at personasene i liten grad ble brukt i gruppearbeidet. Grunnen til det var dels at dette var en ny øvelse som var litt krevende å vite hvordan man skulle angripe, og dels at det ikke var tid til å gjøre det i tillegg til alt det andre som ble diskutert. Det var rett og slett såpass mange refleksjoner knyttet til problemstillingene i gruppene at personasene i denne runden ble overflødig.

Etter gruppearbeidet oppsummerte vi med tre spørsmål, der hver deltaker delte egne refleksjoner:

1. Hva mener du blir viktig i det videre arbeidet med arealstrategien?

Svarene kan grovt deles inn i tre kategorier:

Prioritering

Flere er inne på behovet for å at man i planarbeidet må ta valg. Skal strategien bli et effektivt styringsverktøy må en ha noen tydelige føringer som det er mulig å styre etter. Det å se arealstrategien i sammenheng med andre ambisjoner i samfunnsutviklingen er vesentlig.

Politiske prioriteringer

Mange har brukt anledningen til å gi uttrykk for ulike politiske prioriteringer som en mener må fanges opp i planarbeidet. Flest innspill kommer på klima og miljø, med en tydelig forventning om at dette skal ha et høyt fokus i planarbeidet. Videre er det tre hovedsaker som blir trukket opp: 1. fortetting, 2. mobilitet og 3. at hele kommunen må utvikles.

Strategiske og prosessuelle avveininger og spørsmål

Her er det flere som trekker frem behovet for å tenke helhetlig og å ta med seg perspektivene til alle innbyggerne i kommunen. Det er også flere som har lagt vekt

på at det er viktig at planene inngår i en sammenheng der samfunns mål og arealstrategi er logisk bygd opp. Det er også flere konkrete spørsmål som kommer opp her, f.eks:

- Hva er alternativene dersom RV4 ikke kommer?
- Hvor mange boliger innebærer 80%?
- Hva er forventet befolkningsutvikling?
- Hvilke rekkefølgekrav finnes for sentrumsutviklingen?

2. Sett i lys av diskusjonene dere har hatt på arealdelen nå, er styringsmålene egnede styringsverktøy?

Det var ikke mange svar på dette spørsmålet, men i all hovedsak var gruppen bekreftende på at styringsmålene treffer godt. Det er behov for operasjonalisering og bearbeiding, men de er et godt utgangspunkt for det videre arbeidet.

Det etterlyses også en bedre forankring i fakta og en erkjennelse av hva som blir kommunens hovedutfordringer fremover.

3. Hva ønsker du mer kunnskap om i det videre arbeidet?

Her var det ikke flere svar enn at vi kan nevne alle:

- Hvilke tiltak på klima og natur gir størst effekt? Hva bør vi prioritere?
- Hva mener Statens Vegvesen? Kan vi utvikle sentrum uten å vente på dem?
- Fortetningsanalyser. Hvor bør vi fortette og ikke - og hvorfor?
- Hvilke konsekvenser får det om man ikke følger 80-20?
- Fremtidsscenarioer. Hvordan vil teknologi, eltransport og arbeidsmarkedet utvikle seg fremover?
- En oppdatert handelsanalyse
- Arealregnskap
- Hva mener interesseorganisasjoner, næringsliv og foreninger?
- Hva er hovedalternativene for utvikling av sentrum?

Refleksjoner rundt arbeidsformen

Det er verdt merke seg at politikere og medarbeidere gav Nittedal kommune ros for at involverende prosesser som denne er en nyskapende og bra måte å jobbe på, og at innspillene som har kommet underveis i prosessen så langt har blitt tatt godt vare på. Rådmann Finn Christian Brevig reflekterte videre rundt dette, med spørsmålene: Har vi de rette arenaene for å komme dit vi skal, og ikke minst jobbe samskapende sammen framover? Trenger vi noen nye arenaer? Ordfører Inge Hallgeir Solli understreket til slutt at det vil bli gode sjanser for medvirkning fremover, og at det nå er lagt et godt grunnlag for videre arbeid med disse problemstillingene i de politiske miljøene.

Drammen, 31. august 2021

Målfrid Jordet Ågotnes
Prosessarbeid AS

Anders Wengen
Tinkr AS

Del 3:

Vedlegg

Fritekstsvar fra www.menti.com

1. Hvilke refleksjoner gjør du deg om målstrukturen, slik den er presentert i dag?

Ryddig og oversiktlig

Dekker veldig mye, utfordringen er å konkretisere

Det er vesentlig å snart begynne å prioritere. Målbilder og visjoner må nødvendigvis være brede, men lengre ned i strukturen må vi velge bort noe - ikke forsøke å favne bredest mulig.

Det må tydeliggjøres hvor/hvilket nivå målene skal operasjonaliseres

splitte mål 11

Naturkrisen er like viktig som Klimakrisen. Må ikke settes opp mot hverandre

Jeg synes den gir mening og liker i tillegg den pedagogiske fremstillingen.

Lett å kommunisere, viktig at klima og miljø løftes, sammen med det gode liv

Lurt med noen tanker om hvordan enhetene skal operasjonalisere disse målene på virksomhetsnivå

En god struktur som er enkel å forstå og som kan brukes videre i tiltak og andre planer. Grunnlag for prioritering.

Målbilde er veldig fint. Liker godt at man knytter det til hvordan det er å bo i Nittedal i 2035.

Kanskje bør flere bærekraftsmål være med. Feks. Bør kanskje Livet på jorda og Livet i havet være med som begrunnelse for tiltak i Nittedal. Det er basis i alt liv

Gode valg av de valgte FNs bærekraftsmål. Delmålene er viktige og gode, og er et bra utgangspunkt for bearbeidelse.

De 3 'pilarene' er go

Liker godt: Nittedal 2035, Trygt - aktivt - grønt.

Fortsatt Nittedal, men i ny drakt - veldig bra!

Må jobbe mer med delmålene - sammenblanding av mål og virkemidler som ikke blir helt bra.

Fint at bærekraftsmålene gjentas!

Viktig å vise retning, og støtter at prioritering blir viktig.

God struktur, men satsingsområder og spesielt delmål kan tydeliggjøres mer, for å synliggjøre og tydeliggjøre hvilket veivalg som stakes ut, men er i en prosess

Utfordring å koble til folks hverdagsliv. Passe på at det blir forståelig og konkret. Gi innhold til målene med rapportmuligheter

Advarer mot å ta vekk samarbeid som eget mål.

oversiktlig struktur

Liker fremstillingen, den er ryddig!

Vesentlig å beholde bærekraftig sted å bo!

Ellers blir det fint å få konkretisert det mere

Trygt, aktivt og grønt gir gode assosiasjoner til nittedalssamfunnet.

Det er ikke optimalt at Bærekraftige byer og lokalsamfunn settes opp to steder. Dette kan potensielt være et eget hovedmål.

Klima og miljø kan kanskje tas inn på annen måte?

Hvilken funksjon skal eika ha ift gjeldende logo etc.?

Bølereika får nytt liv

De 17 bærekraftsmålene til sammen gjør samfunnet bærekraftig. Men selvsagt noe som ikke kommunen kan gjøre mye med.

vi er på god vei. Mulig flere bærekraftsmål, på klima og miljø

Gjerne natur i tillegg til klima. Mye skog og mark i Nittedal.

Spesielt delmål jobbes mer med, konkretisering for å kunne avdekke om det favner tilstrekkelig bredde samtidig som det skal legge til rette for å spisse innsatsen

Mål 17 er primært metode/virkemiddel. Ikke et selvstendig mål på nivå som andre - kan ikke prioritere mellom f eks utdanning og samarbeid. Evt legge i stammen i stedet for egen gren? Relaterer til innovasjon.

Strukturen er bra!

Oversiktlig og gode overordnede mål

Bølereika fin

Fint å ha 17 som eget mål! 11 kan omtales begge steder, men med ulikt fokus?

Det at bærekraftsmål 11 kommer under tre satsningsområder er egentlig ganske fint. Viser at ting overlapper med hverandre og da henger det jo litt sammen

Hver kommune er ansvarlig for å nå målene slik at Norge til sammen når dem.

usikker på om det er lurt å bruke "Bærekraft" i slogan. vi skal ikke konkurrere med økolandsbyer

Være tydelig på innspill i prosessen som skal skje med rv 4, slik at veien ikke ødelegger lokalmiljøene

Utvikle hele kommunen, og ha en plan for de områdene som ikke skal ha nye felt. Ikke la områder bli preget av stillstand og forfall

Temaene er viktige, men de må gis konkret innhold

Vi må sjekke om summen av det vi gjør faktisk sikrer at vi kommer i mål

Vi må åpne for å se hva som eventuelt mangler

Hvilke arter har hatt størst nedgang og hvilke er borte fra Nittedal? Hva må gjøres for å få dem til å komme tilbake?

Kunnskap om hvor mye trafikknedgang som er nødvendig lokalt for å nå nasjonale mål

Hva er mest effektivt i Nittedal for å få ned trafikken?

Naturkrisen: Hva er viktig å restaurere i Nittedal?

<https://www.sabima.no/et-arealnoytralt-norge/>

2. Hva mener du blir viktig i det videre arbeidet i arealstrategien?

Se tjenesteutvikling og stedsutvikling i sammenheng

Foreta klare prioriteringer som er forankret i det politiske miljøet

Fortetting framfor spredning

KLima og naturaspektet

Koble arealstrategi opp mot samfunns mål.

Fordelingen 25 -50 25

At strategien fanger opp mål delmål satsing, tydelig nok til å kunne prioritere, fungere på kort og lang sikt,

Alternative scenarier,

Klima og miljø

Utvikle hele kommunen

Å ikke ofre barnas matsikkerhet i fremtiden fremfor boliger som vi kunne plassert flere steder i Norge

Vanskelige men nødvendige valg må tas for at strategien skal bli et godt styringsverktøy

Alt henger sammen med alt og det må synliggjøres på en finurlig/klok måte. Så må vi sikre kommunale virkemidler for å styre utbygger mer mot NK sine interesser. Eks. Dif. boligutbygging, estetikk, grøntarealer, gangvei etc. Stille krav til utvikler!

Forankring og forståelse av at det gir konsekvenser

hvor ønsker vi vekst? hva med sentrum? hvordan skal sentrum utvikles?

Arealstrategien må gi tydelige føringer som det kan styres etter

God analyse av utfordringsbildet, befolkningsutvikling osv

Hele kommunen må utvikles videre. Ikke bare utbyggingsområdene

Grønn bygd, men hvordan ?

80/20 er for rigid

Samferdselsløsningene blir viktige premissgivere for hvordan sentrum kan bygges ut.

Vekst er mer enn bolig

Grønn mobilitet

Delmålene i samfunnsdelen må kanskje revideres - knas videre

Koselige bomiljø, ikke la eiendomsutviklere ødelegge bomiljøene til innbyggerne

Holde fokus på styringsmålene og ikke blande diskusjoner. Savner litt mer fakta, hvor mange boliger er 80% på Rotnes faktisk er. Hvilke muligheter har vi til å utvikle Rotnes uavhengig av SVV? Vi må ikke glemme resten av kommunen, flertallet bor der.

Mobilitet er viktig- ha tilgang til nødvendige tjenester uten at man må benytte privatbil

Viktig å se arealstrategi i sammenheng med øvrige ambisjoner til samfunnsutvikling. Prioritering /retning blir viktig.

Ikke bare hvor vi bygger, men hvordan vi bygger

Det går an å lage koselige bomiljø uten vekst

Fortetting uten at det blir veldig høyt, viktig med blågrønne lunger.

Benytte eksisterende ressurser og utvikle rundt dette, mer enn å sørge for å oppfylle overordnede myndigheters krav.

Kan midlertidig bruk av arealer (før bygging /realisering) til møteplasser (eks parselhager).

Få en avklaring på forhold rekkefølgekravene som sperrer for sentrumsutvikling

Sentrum: Om vi må vente på løsningen for RV 4, hvilke muligheter har vi for annen sentrumsutvikling enn den som er avhengig av Sløyfa osv. Hva er politisk akseptabelt hva angår området Mo gård? Hva er faglig forsvarlig i samme område?

Se på konsekvensen av arealstrategien for ulike aldersgrupper og hvor folk bor.

Sikre gode møteplasser hvor det er SAMLOKALISERING!

Bygge på sikker grunn, skred/flom

Lære oss å leve og utvikle oss i pakt med naturen og dens spilleregler

Vi trenger natur rundt bygg og bygg med farger ig mange ulike fasadeuttrykk. Så må vi sikre service der folk bor. Ikke alle frisører må etablere seg på Mo ;)

Hvordan sikre nødvendig fortetting for å ivareta det grønne opp mot næring. Må favne bredt

Bevisst på at dagens bolig – og arbeidsplasssammensetning begrenser handlefriheten

Må unngå at uønsket fortetting lar seg gjøre som følge av uklar arealstrategi og reguleringsplaner.

Fortetting med kvalitet - ikke nødvendigvis blokker i 6 etasjer

Bomiljø og aktivitet blir viktig. Mobilitet sentralt.

Det er mange tomme leiligheter i Oslo, mange bolighaier vil ikke leie ut billig og presser folk ut av byen. Det sa de rett ut under korona

FNs bærekraftsmål handler også om naturkrisen. Arealendring er desidert største trussel mot natur og reduksjon i biologisk mangfold. Det er ingen fagfolk uenig om

Bærekraftsmålene om klima livet i havet og på land er grunnmuren i alt annet vi ønsker oss. Ellers blir alt et luftslott

Ja men bør vurdere å innlemme flere av målene

3. Sett i lys av diskusjonene dere nå har hatt på arealdelen, er styringsmålene egnede styringsverktøy?

Ja

Tror de treffer bra. Hovedspørsmålet blir hvilket innhold de skal gis i neste omgang i delmålene

Ja

Treffer bra, men kunne ha innlemmet noen flere FN Bærekraftsmål

De overordnede styringsmålene er gode. De må deretter operasjonaliseres og vil forplikte.

Treffer bra på overordnet nivå

ja- synes de treffer veldig godt

Mener at satsingsområdene er gode og kan jobbes med i mange år...

Ser ut som dette henger bra sammen. Delmålene kan bearbeides videre, men er et godt utgangspunkt.

JA

ja - kjør på

Grensesnittet mellom kommunen som samfunn og kommunen som organisasjon kan bli en utfordring. Noen organisasjonsspørsmål er mye politikk og må tas med i samfunnsdelen vurderingene.

Gode, men vi må være sikre å at de må avklarer avklarer våre hovedutfordringer? I dag og fremover.. aaealstrstegien skal legge grunnlag for lengre tidsperspektiv enn samfunnsdelen og våre mål egentlig har., en utfordring

Presentasjoner

1. Overordnet målstruktur

Ved samfunnsplanlegger Kai Lindseth.

Disposisjon:

- KOMMUNEPLANPROSESSEN SÅ LANGT (kortversjon)
- UTKAST TIL MÅL OG SATSINGSORMÅDER - OVERORDNET MÅLSTRUKTUR.

Kommuneplanprosessen ...

- Temaer (saker) i flere kommunestyremøter
- Regelmessig orienteringer og presentasjoner i formannskap
- Betydelig involveringsprosesser – både innbyggere generelt og med involvering av barn og unge m fl
- POD 19.april-21 og Workshops i 16.juni-21 med kommunestyre, råd og utvalg.
- Workshops for administrasjonen

Fra POD april:

Grep for å gjøre FNs bærekraftsmål førende for utviklingen av Nittedal fram mot 2035:

- Nye/oppdaterte styringsmål – koblet til FNs bærekraftsmål.
- Kommune 3.0 – tett dialog og felles problemløsning.
- Bred satsing på klima og bærekraft.
- Styrking av folkehelse, nærmiljøer og livskvalitet.

Valg av FNs bærekraftsmål - involvering

	POD 19 APRIL	Administrasjonens Workshop 11.5	Innbyggerundersøkelsen	Skoleinvolvering Barn og unge	Ungdomsrådet
1 Utryddet fattigdom					2
2 Utryddet sult				2(1)	
3 God helse og livskvalitet	1	1	1	1	1
4 God utdanning	1	1	1	1	1
5 Likestilling mellom kjønnene				1	
6 Rent vann og gode sanitærforhold			1		1
7 Ren energi til alle					
8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst	2	2	1		
9 Industri, innovasjon og infrastruktur	2		2		
10 Mindre ulikhet					
11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn	1	1	1		2
12 Ansvarlig forbruk og produksjon			2		2
13 Stoppe klimaendringene	1	1	1	1	1
14 Livet i havet					
15 Livet på land				1	
16 Fred, rettferdighet og velfungerende inst			2		
17 Samarbeid	1	1	1	2	1

Workshop 16.juni - noen hovedtrekk

- Presentasjon av ulike tilnæringsmåter for å koble FNs bærekraftsmål til mål i Nittedal
- Fra gruppearbeidet trekkes det tre konklusjoner:
 - Samtlige grupper ønsker en struktur hvor man velger ut et begrenset antall satsingsområder som man bygger helheten rundt
 - De fleste gruppene illustrerer modellen sin som et tre (jf Bølereika) eller en blomst. Jf Lillestrømsmodellen
 - På litt ulike måter ble også momenter knyttet til visjon, identitet og karakteristika for Nittedal trukket fram

Tilbakemeldinger fra WS 16 juni:

- Arbeidet rundt overordnet målstruktur må komme videre til samlingen 26. august, og ha blitt konkretisert og systematisert.
- Samarbeid og fortsatt involvering av barn og unge var stikkord som gikk igjen. Ord som "tverrpolitisk samarbeid" eller "enighet" ble nevnt av flere.
- Nittedalsidentiteten ble også trukket frem i forbindelse med videre prosess, sammen med ord som verdier og visjon.

Mål og satsingsområder

4 dimensjoner:

- **Målbilde:**
En beskrivelse av hvordan det er å være innbygger i Nittedal i 2035.
- **Satsingsområder:**
Prioriterte områder vi jobber innenfor for å realisere målbildet.
- **Mål - basert på FNs bærekraftsmål:**
Mål for de ulike satsingsområdene, med utgangspunkt i FNs bærekraftsmål.
- **Delmål:**
Underordnede mål som inngår i et hovedmål. Konkret og avgrenset.

Målbilde: Nittedal 2035. Trygt - aktivt - grønt

• Det er godt å bo i Nittedal

Innbyggerne har tilgang til de tjenestene de trenger, når de trenger det, gjennom hele livet. De hjelper seg selv så langt det er mulig, og opplever livsglede, mestring og livskvalitet i alle livsfaser.

De bor i gode og trygge nærmiljøer og kommer seg trygt til nærmeste tettsted uten å bruke bil. Livet består av gode opplevelser i egen kommune. De finner ulike sosiale møteplasser, og får dekket sine viktigste praktiske behov. Innbyggerne har gode muligheter for fysisk aktivitet, og vet hva som trengs for å ha en god psykisk helse.

• Det er engasjerende å bo i Nittedal

Mange har lyst til å bidra i utviklingen av Nittedalssamfunnet. Innbyggere, næringsliv, frivilligheten, politikere og administrasjon har tett kontakt. Det er lett å ha dialog, og sammen finner de nye, innovative løsninger på utfordringer som dukker opp.

• Det er bærekraftig å bo i Nittedal

Det er lett å leve bærekraftige liv for hver enkelt. Det er mulig å skape og drive bedrift uten å sette klimaavtrykk. Innbyggerne vet at de bor i en klimanøytral kommune, der alle jobber for at også fremtidens nittedøler får mulighet til å oppleve ren natur, friluftsområder og biologisk mangfold.

Utvalgte FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål skal være styrende for all kommunal virksomhet. Gjennom en bred medvirkningsprosess har Nittedals innbyggere og politikere valgt ut fem bærekraftsmål som skal prioriteres.

Disse bærekraftsmålene integreres i styringen av kommunen. De legger føringer for alle valg som gjøres for Nittedalssamfunnet, og er gruppert i tre satsingsområder.

Tre satsingsområder

- Klima og miljø
- Livskvalitet hele livet
- Fremtiden skaper vi sammen

Til hvert av satsingsområdene er det spesifiserte hovedmål, og med underliggende delmål

Satsingsområde 1: Klima og miljø

FNs bærekraftsmål 13: Stoppe klimaendringene

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

Nittedal kommune har nådd målet om redusert klimagassutslipp og har god og bærekraftig areal- og ressursforvaltning

FNs bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

I Nittedal er tettsteder og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Delmål - Satsingsområde 1. Klima og miljø.

- Kommunen forvalter naturmangfold, ressurser og arealer på en god måte, og sørger for en miljøvennlig og bærekraftig utvikling av bygg, lokalsamfunn og tettsteder.
- Klimaendringene skal møtes gjennom forebyggende arbeid
- Kommunen har redusert klimagassutslipp i egen virksomhet og i samfunnet
- Kommunen reduserer transportbehovet og tilrettelegger for mer grønn mobilitet
- Nittedal kommune har en arealstrategi som bygger opp under klima- og miljømålene og ivaretar målet om bærekraftige tettsteder og lokalsamfunn
- Nye Nittedal sentrum er et livskraftig og attraktivt sentrum for hele kommunen.
- Befolknings- og arbeidsplassvekst skal i hovedsak skje innenfor det prioriterte tettstedet Rotnes

Satsingsområde 2: Livskvalitet hele livet

FNs bærekraftsmål 3: God helse og livskvalitet
Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Nittedal sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder!

FNs bærekraftsmål 4: God utdanning
Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

Nittedal gir inkluderende, rettferdig og god utdanning, og alle innbyggere har muligheter for livslang læring

FNs bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn
Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

I Nittedal er tettsteder og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Delmål - Satsingsområde 2. Livskvalitet hele livet.

- Alle barn og unge har et best mulig grunnlag for å leve gode liv. Barnehagetilbudet er godt og variert der de bor, skolene har høy kvalitet, fritidstilbudet er godt og variert i hele Nittedal. Godt oppvekstmiljø, forebyggende arbeid og tidlig innsats er prioritert.
- Vi har aldersvennlige lokalsamfunn som er trygge, inkluderende og tilgjengelige. Lokalsamfunn som fremmer eldres deltakelse og bidrar til aktiv aldring.
- Alle innbyggere uansett alder og bosted har like muligheter til å leve aktive liv og får hjelp til å ta vare på fysisk og psykisk helse
- Kommunen, i samarbeid med frivillighet og næringsliv, bruker mulighetene som ligger innenfor digitalisering og ny teknologi i arbeidet med å fremme livskvalitet
- Attraktive lokalsamfunn og tettsteder gir gode liv
- Kommunen har sunn arbeidsplassvekst, gode bomiljøer og variert handels- og kulturtilbud

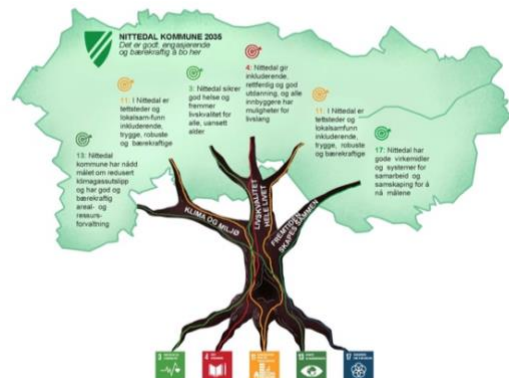
Satsingsområde 3: Fremtiden skapes sammen

FNs bærekraftsmål 17: Samarbeid for å nå målene
Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

Nittedal har gode virkemidler og systemer for samarbeid og samskaping for å nå målene.

Delmål - Satsingsområde 3. Fremtiden skapes sammen.

- Kommunen har utviklet arbeidsformer som gjør at innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere, næringsliv og administrasjon jobber effektivt sammen om gode løsninger
- Kommunen inkluderer innbyggenes som ressurser i utviklingen av det gode lokalsamfunnet
- Alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i
- I kommunen står innbyggerperspektivet sterkt, og lokaldemokratiet er velfungerende
- Barn og unge har innflytelse på eget hverdagsliv og på samfunnsutviklingen
- Kommunen har et godt nettverk og samarbeid med eksterne samfunnsaktører

02. Langsiktig arealstrategi

Ved kommunalsjef miljø og samfunnsutvikling Gunnar Prøis fungerende enhetsleder plan, byggesak og geodata Sissel Pettersen.

Agenda

- Hva er arealstrategi
- Hvorfor
- Sentrale temaer
- Struktur
- Intro til gruppeoppgave

Hva er Langsiktig arealstrategi

- Forankres i samfunnsdelen
- Binder kommuneplanens samfunnsdel og arealdel sammen.
- Gir hovedprinsipper for kommunens arealforvaltning
- Innebærer verdivalg og avveining av motstridende hensyn.
- Behandles sammen med samfunnsmålene oktober

Hvorfor arealstrategi

- Ønsket utvikling basert på samfunnsmålene
- Tydelige føringer for arealforvaltningen
- Skal være forpliktende
- Arealinnspillene skal vurderes opp mot arealstrategien

Struktur arealstrategi

Klima og miljø	Livskvalitet hele livet	Fremtiden skapes sammen
Hovedmål	Hovedmål	Hovedmål
Delmål 1 Tiltak arealstrategi	Delmål 1 Tiltak arealstrategi	Delmål 1 Tiltak arealstrategi
Delmål 2 Tiltak arealstrategi	Delmål 2 Tiltak arealstrategi	Delmål 2 Tiltak arealstrategi
Delmål 3 Tiltak arealstrategi	Delmål 3 Tiltak arealstrategi	Delmål 3 Tiltak arealstrategi
Og så videre	Og så videre	Og så videre

Intro til hvert tema

Klima, miljø og natur

Ta hensyn til konsekvensene av klimaendringene med hyppigere ekstremvær og mer nedbør

Redusere transportbehovet og tilrettelegger for mer grønn mobilitet

Strengt jordvern og vern av kulturlandskapet

Vassdrag og vassdragsbelter skal bevares eller videreutvikles for håndtering av overvann og flom, og for natur-, landbruks- eller rekreasjonsformål.

Samfunnsikkerhet - Hensynet til klimaendringer - hvordan forholde seg til risikoutsatte områder (flom, overvann, marin grense osv)

Vekst og vekstfordeling

- Vekstfordeling 3 nivåer
- Mellom det prioriterte tettstedet og resten av bygda
- Fordeling mellom øvrige bygder
- Fordelingen internt på Rotnes.

stedsutvikling og mobilitet

- Gode bomiljøer
- Tilrettelegge for flerfunksjonelt sentrum
- Attraktive møteplasser
- Sentrumsnære arbeidsplasser
- Gjøre lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
- Ett livskraftig og attraktivt sentrum for hele kommunen
- Det skal tilrettelegges for et kompakt sentrum med et variert handels- og tjenestetilbud
- Rv4 og gjøvikbanen
- Grønn grense
- Prinsipper for foretting
- Bokvalitet og høy tetthet
- Estetikk

Veien videre

- Medvirkning med ulike grupper
- Sak i oktober - Føringer fra kommunestyret om styringsmål og arealstrategi
- Utarbeide Grønn grense
- Konsekvensutredning av arealinnspillene etter kommunestyrets behandling i oktober
- Forslag til kommuneplan m/konsekvensutredning sendes på høring våren 22

NITTEDALKOMMUNE
der storby møter marka

Av **TINKR** og Prosessarbeid